

ชื่อเรื่อง การพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบบูรณาการ
โรงเรียนบ้านหนองบัวใหญ่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 4

ผู้วิจัย นางสาวจิตรา จุ่มสีมา

ปีที่วิจัย 2555

บทคัดย่อ

การเรียนรู้แบบบูรณาการเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่สามารถนำไปใช้สอนได้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และทุกระดับชั้น มุ่งให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถคิดวิเคราะห์ อย่างมีเหตุผล มีกระบวนการทำงาน และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และปัญหาของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ โรงเรียนบ้านหนองบัวใหญ่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 4 และเพื่อพัฒนาครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ โรงเรียนบ้านหนองบัวใหญ่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 4 โดยใช้กลยุทธ์ในการพัฒนา คือ การศึกษาคูงาน การฝึกอบรม การสอนงานและการนิเทศแบบมีส่วนร่วมใช้กระบวนการ วิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) 2 รอบ กลุ่มเป้าหมายที่ใช้วิจัยครั้งนี้ เป็นครู โรงเรียนบ้านหนองบัวใหญ่ จำนวน 15 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบ ทดสอบความรู้พื้นฐานการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต แบบบันทึกแบบสอบถาม และแบบประเมินแผน ตรวจสอบข้อมูลโดยใช้วิธีการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ข้อมูล ประกอบด้วยค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงบรรยาย ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. สภาพปัจจุบันของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โรงเรียนบ้านหนองบัวใหญ่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 4 ผู้วิจัยได้ประชุมระดมความคิดเพื่อพัฒนาครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่า สภาพปัจจุบันที่สำคัญของครู คือ ครูมีน้อยไม่ครบชั้น ไม่ครบวิชาเอกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ผู้เรียนยังขาดทักษะในการแสวงหาความรู้จากสื่อ และแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ไม่สามารถสรุปองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง โดยมีสาเหตุเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู ไม่ส่งเสริมการพัฒนาตนเองตามศักยภาพของผู้เรียน ครูไม่มีความกระตือรือร้นในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูเตรียมการสอนน้อย และไม่เพียงพอ อาศัยประสบการณ์สอน

ผู้เรียน โดยไม่คำนึงถึงความสนใจ ความต้องการ ความถนัด และความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน และมอบหมายงานให้ผู้เรียน โดยไม่มีการวางแผนการมอบหมายงานล่วงหน้า ไม่มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้จากสื่อ และแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ทำให้ผู้เรียนไม่สามารถสรุปเป็นองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่เป็นที่น่าพอใจ และปัญหาการจัดการจัดการเรียนรู้อาจพบว่าครูไม่มีความกระตือรือร้นในการชวนหาความรู้ใหม่ๆ เพื่อพัฒนาตนเอง ขาดการฝึกฝนประสบการณ์การจัดการจัดการเรียนรู้อื่นๆ การเรียนรู้แบบบูรณาการ ตลอดจนมีการใช้สื่อ ประกอบการจัดการเรียนการสอนน้อย และมีการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริงน้อย ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาศักยภาพของนักเรียน และนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด ดังนั้นจึงได้มีการพัฒนาครูให้สามารถจัดการจัดการเรียนรู้อื่นๆ และการนิเทศภายในเพื่อให้ครูสามารถพัฒนาตนเอง และช่วยเหลือกันในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้อื่นๆ และปรับปรุงประสิทธิภาพการจัดการจัดการเรียนรู้อื่นๆ

2. ผลพัฒนาครูด้านการจัดการจัดการเรียนรู้อื่นๆ โรงเรียนบ้านหนองบัวใหญ่
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 4 พบว่า หลังจากดำเนินการพัฒนาครูในการจัดการจัดการเรียนรู้อื่นๆ พบว่า

2.1 ผลการพัฒนาในวงรอบที่ 1 ใช้กลยุทธ์ คือ การศึกษาดูงาน(Field Trip) และการฝึกอบรม(Training) พบว่ากลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการจัดการเรียนรู้อื่นๆ ได้ดี สามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้อื่นๆ ได้ กลุ่มเป้าหมายได้แนวคิดและประสบการณ์ตรงจากการไปศึกษาดูงานและการฝึกอบรมซึ่งทำให้สามารถนำไปใช้ให้เหมาะสมกับการจัดการจัดการเรียนรู้อื่นๆ ของตนเอง แต่กลุ่มเป้าหมายยังขาดทักษะในการจัดการจัดการเรียนรู้อื่นๆ ซึ่งต้องมีการฝึกปฏิบัติจริงจากการสอน และนำไปสู่การพัฒนาในวงรอบที่ 2

2.2 การสะท้อนผลการพัฒนาในวงรอบที่ 2 ใช้กลยุทธ์ 2 กลยุทธ์ คือ การสอนงาน (Job Instruction and Coaching) และการนิเทศแบบมีส่วนร่วม พบว่ากลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการจัดการเรียนรู้อื่นๆ ได้ดี สามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้อื่นๆ ได้ กลุ่มเป้าหมายได้แนวคิดและประสบการณ์ตรงจากการสอนงานในการปฏิบัติการสอนจริง และได้รับคำแนะนำจากผู้นิเทศและกลุ่มเป้าหมายด้วยกัน ทำให้สามารถนำไปใช้ให้เหมาะสมกับการจัดการจัดการเรียนรู้อื่นๆ ของตนเองได้

โดยสรุป การพัฒนาครูในการจัดการจัดการเรียนรู้อื่นๆ โดยใช้กลยุทธ์การศึกษาดูงาน การฝึกอบรม การสอนงาน และการนิเทศแบบมีส่วนร่วมทำให้ครูได้รับประสบการณ์ตรง ได้รับความรู้แนวใหม่ ได้ความชำนาญ ส่งผลให้ครูจัดการจัดการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบบูรณาการ ส่งผลถึงนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโรงเรียน